

Opening

In 1970 ging een tv-programma van start dat miljoenen mensen anders naar het geloof deed kijken:

Hour of Power. Dit is de dag die de Here heeft gemaakt. Laten we ons verheugen. Nog altijd laat Hour of Power een nieuw geluid voor een nieuwe generatie horen. Als je op God vertrouwt, kan niks je tegenhouden. Want wat uw omstandigheden en problemen ook zijn dit moment kan uw uur van kracht zijn.

Samenzang - Joyful, Joyful

Vreugde, vreugde, louter vreugde is bij U van eeuwigheid.

Schepper, die 't heelal verheugt en bron van eeuw'ge vreugde zijt.

Gij, die woont in licht en luister drijf de schaduwen uiteen hij, die zoekend

Dooit in 't duister vindt het licht bij U alleen. Amen! Amen! Amen!

Welkomstwoord

Door Bobby Schuller en Hannah Schuller

Dit is de dag die de Here gemaakt heeft. Wij verheugen ons daarover. Goedemorgen. Welkom, bezoekers en kerkfamilie. Wisten jullie dat er niets is wat je kunt doen om God minder van je te laten houden? God is liefde. Hij is voor jou en staat aan jouw kant. Dank dat jullie hier vandaag zijn. Wij houden van jullie. Wij zijn blij dat jullie vandaag hier zijn. Wij beginnen met een gebed.

Gebed

Vader, wij danken U en wij houden van U. Wij vragen in Jezus' Naam dat uw Geest hier werkzaam zal zijn. Dat wij met U een diepe, blijvende en wonderbaarlijke ervaring zullen beleven. Een woord van U. Iets. Heer, wij danken U en wij houden van U. In Jezus' Naam bidden wij. Amen.

Schud nu de hand van degene naast je en zeg: God houdt van je en ik ook.

Koor - "Crown Him with Many Crowns"

Kroon Hem met gouden kroon

Het Lam op zijne troon

Hoor, hoe het hemels loflied al

Verwint in heerlijk schoon

Ontwaak mijn ziel en zing

Van Hem die voor u stierf

En prijs Hem tot in eeuwigheid

Die 't heil voor u verwierf

Kroon Hem de levende Heer

Schriftlezing - Psalm 91:1-11; 14-16

door Hannah Schuller

De woorden van Mozes in Psalm 91. Wie in de schuilplaats van de Allerhoogste is gezeten zal overnachten in de schaduw van de Almachtige. Ik zeg tegen de Heere: Mijn toevlucht en mijn burcht, mijn God, op Wie ik vertrouw! Want Hij zal u redden van de strik van de vogelvanger van de zeer verderfelijke pest. Hij zal u beschutten met Zijn vlerken. Onder Zijn vleugels zult u de toevlucht nemen.

Zijn trouw is een schild en een pantser. U zult niet vrezen voor het beangstigende van de nacht voor de pijl die overdag aan komt vliegen, voor de pest, die in het donker rondgaat, voor het verderf dat midden op de dag verwoest. Al zullen er duizend vallen aan uw zijde en tienduizend aan uw rechterhand bij u zal het onheil niet komen. Slechts met uw ogen zult u het aanschouwen. U zult de vergelding aan de goddelozen zien. Want U, Heere, bent mijn toevlucht. De Allerhoogste hebt u tot uw woning gemaakt.

Geen onheil zal u overkomen. Geen plaag zal uw tent naderen. Want Hij zal voor u Zijn engelen bevel geven dat zij u bewaren op al uw wegen. Omdat hij liefde voor Mij opgevat heeft, zegt God, zal Ik hem bevrijden. Ik zal hem in een veilige vesting zetten, want hij kent Mijn Naam. Hij zal Mij aanroepen en Ik zal hem verhoren. In de benauwdheid zal Ik bij hem zijn. Ik zal hem eruit helpen en hem verheerlijken.

Ik zal hem met lengte van dagen verzadigen. Ik zal hem Mijn heil doen zien. Kerkfamilie, wij kunnen een rustige geest te midden van stormen hebben want God is goed, ook als het slecht gaat. Amen.

Koor - " Holy, Holy, Holy"

Heilig, heilig, heilig, Heer, God almachtig

Vroeg in de morgen word' U ons lied gewijd.

Heilig, heilig, heilig, liefdevol en machtig

Drieënig God, Die één in wezen zijt.

Heilig, heilig, heilig, heiligen aanbidden

Werpen aan de glazen zee hun gouden kronen neer.

Cherubijnen en serafijnen knielen voor U neer

Die was, Die is en eeuwig wezen zal

Die was, Die is en eeuwig wezen zal

Heilig, heilig, heilig, Gij gehuld in duister

Geen oog op aarde ziet U zoals Gij zijt

Gij alleen zijt heilig, enig in Uw luister

Eén en al kracht en liefde en majesteit.

Heilig, heilig, heilig Heer God almachtig

Hemel, zee en aarde verhoogt uw heerlijkheid.

Heilig, heilig, heilig, liefdevol en machtig,

Drieënig God, Die één in wezen zijt

Amen

Interview - Vivian Mabuni

BS = Bobby Schuller / VM = Vivian Mabuni

BS Onze gast van vandaag is Vivian Mabuni. Zij is moeder, heeft borstkanker overleefd en werkt al 30 jaar voor Campus Crusade. Zij is schrijfster en heeft nog zoveel meer gedaan. Haar nieuwe boek *Open Hands, Willing Heart* gaat over wat het betekent om je leven over te geven in de handen van de Heer te midden van onze angsten en onzekerheden. Verwelkom met mij Vivian Mabuni. Hoi, Vivian. Geweldig om je te zien. Ik vind het thema van je boek prachtig. Onze kerk heeft het vaak over het idee dat je je niet te zeer vastklampt maar je toekomst aan de Heer toevertrouwt. Hoe kwam je ertoe om mensen dit te onderwijzen en ze deze weg te wijzen? Je hebt iets persoonlijk

beleefd.

VM Ik ben niet in een christelijk gezin opgegroeid. Cultureel werd ik opgevoed als boeddhist. Een vriendin op de middelbare school was ineens zo enorm veranderd. Zij maakte dat ik mij afvroeg:

Wat is er met je aan de hand? Ben je vegetariër geworden? Zij zei dat ze een persoonlijke relatie had met God. Zo begon voor mij een geestelijke reis waarbij ik uiteindelijk mijn vertrouwen in Christus stelde. Ik probeerde alles wat van christenen verwacht wordt. Ik kocht een Bijbel en begon daarin te lezen. Vlak voor mijn eindexamenjaar, na 17 jaar in Colorado gewoond te hebben verhuisde God ons gezin naar Hong Kong.

BS Hoe vond je dat?

VM Ik was woedend op God. Ik zat in mijn bed in onze flat en ik beleefde zo'n moment met God waarin ik heel eerlijk tegen Hem was. Ik ben woedend, zei ik, maar in het diepst van mijn hart wil ik U kennen. Ik heb een kerk, jeugdgroep, christelijke vrienden nodig. Als U dat doet, schenk ik U mijn hele leven. Dan vertrouw ik mijn leven aan U toe. Anders vertrek ik en doe ik iets wat ik ga betreuren: Dan praat ik nooit meer tegen U.

BS Je onderhandelde met God?

VM Een beetje wel. Ik zou het niet aanbevelen, maar God kwam mij tegemoet. In Hong Kong ontmoette ik voor het eerst christenen die hun geloof uitdroegen. Zij brachten hun geloof in praktijk. Heel oprecht. Uitgerekend in Hong Kong werd ik een volgeling en daar ontdekte ik dat door mijn handen te openen en mijn wil over te geven en mijn hart over te geven, oneindig veel mogelijkheden zou openen om God te kennen en Hem bekend te maken. Hoe meer ik rond de wereld reisde, ik kwam gisteren uit Rwanda terug hoe meer ik besepte dat God geen Amerikaan is. Het klinkt heel gek, maar voor een tiener is dat iets heel interessants. Het is gek hoe je als tiener God in je eigen cultuur verankert. Je identiteit, je natie, je taal. Wij nemen onze context mee en gaan ervan uit dat het zo zal zijn. Dat de eredienst zal zijn zoals wij verwachten. Maar ervaren hoe mijn Rwandese broeders en zusters God aanbidden is een totaal andere ervaring.

BS Prachtig boek, prachtige boodschap. Wat zeg je tegen mensen, vooral tienerjongens en tienermeisjes die moeite hebben met zich niet te zeer aan dingen te hechten?

VM Ik stel mij iemand van 17 voor, die nu kijkt en wier hele leven net veranderd is. Zij worstelt met haar geloof, met haar gezin. Wat zeg je tegen zo iemand, die zoiets doormaakt? De boodschap die ik aan zo'n tiener zou willen geven, is: Als gelovigen nemen wij twee cruciale beslissingen in ons leven. De eerste is een relatie aangaan met God door Jezus Christus. De tweede gaat over wie er de regie neemt. Die beslissing is een bewust moment maar het is ook een proces, waarbij wij telkens naar die beslissing terugkeren. Het idee van open handen en bereidwillige harten wil ik uitdragen. Wij kunnen niet onze handen openen als wij geen goed beeld van God hebben. Daarom is Bijbelstudie zo belangrijk om een volledig beeld te krijgen van Gods hart en Zijn karakter. Dat helpt ons te vertrouwen en uit handen te geven. Het is een vorm van herijken.

Ik kan spontaan vragen, zijn mijn handen geopend? Ben ik bereid om God te laten nemen en geven, ook in moeilijke tijden? En geef ik mijn hart over zodat ik bereid ben om te gaan waarheen God mij roept? Overal bestaat een enorme behoefte. Zo lang wij adem in onze longen en een

hartslag hebben, hebben wij een opdracht. Ik vind het bijzonder om in deze kerk te zijn waar al vele generaties het geloof leeft en wordt toegepast wat God voor ons allemaal heeft bereid.

BS Dank dat je bij ons wilde zijn. Dank voor deze boodschap. Je bemoedigt veel mensen.

VM Dank je. Het was goed om hier te zijn.

Trio - “ Who’s Clayton - “ Glory”

Halleluja doet me niet zoveel

Wat ik jullie te zeggen heb, zou de minsten schokken

Ik werd tot ‘koning der zondaren’ gekroond

Dat bewijst misschien dat ik de bodem bereikt heb

Met niets meer te verliezen

Ik ken het verhaal, hoe U aan het kruis gestorven bent

Ik moet eerlijk zeggen dat ik moeite heb te geloven

Maar ik ben gekomen, hier sta ik zoals ik ben

Ik hoop dat U me aanvaardt, een gebroken man

Als verdriet U niet onbekend is, als U mijn pijn kunt begrijpen

Geef me dan kracht voor vandaag en voor morgen

En ogen om de glorie van de Heer te zien

Ogen om de glorie van de komst van de Heer te zien

Glorie, glorie halleluja, glorie, glorie halleluja, glorie, glorie halleluja

Geef mij ogen om de glorie van de komst van de Heer te zien

Glorie, glorie halleluja, glorie, glorie halleluja, glorie, glorie halleluja

Geef me ogen om de glorie van de komst van de Heer te zien

Ogen om de glorie van de komst van de Heer te zien

U bent vertrouwd met verdriet, U kunt al mijn pijn begrijpen

U geeft me kracht voor vandaag, voor morgen

Ogen om de glorie van de komst van de Heer te zien

Ogen om de glorie van de komst van de Heer te zien

Ogen om de glorie van de komst van de Heer te zien

Solo - Joslyn Sarshad - “ Peace be Still”

Ik wil niet bang zijn telkens als ik de golven zie

Ik wil niet bang zijn, ik vrees de storm niet,

U bent groter dan zijn geraas,

Ik vrees de storm niet, in het geheel niet

Kalm, wees rustig, spreek ik uit

En plaats mijn voeten op de zee tot ik in het diepe dans

Kalm, wees rustig, U bent hier, dus alles is goed

Ook als mijn ogen niet kunnen zien,

Vertrouw ik op Uw stem die spreekt

Kalmte, o Jezus, laat uw kalmte overwinnen

Wakker het geloof aan in mijn hart

Wakker het geloof in mij aan

Verhef uw stem-

Wakker het geloof aan in mijn hart

Wakker het geloof in mij aan

Verhef uw stemmen-

Wakker het geloof aan in mijn hart

Wakker het geloof in mij aan, in mijn hart

wakker het geloof aan in mijn hart

Wakker het geloof in mij aan

Kalm, wees rustig, spreek ik uit

En plaats mijn voeten op de zee tot ik in het diepe dans

Kalm, wees rustig, U bent hier, dus alles is goed

Ook als mijn ogen niet kunnen zien,

Vertrouw ik op Uw stem die spreekt

Kalmte over mij, kalmte over mij

Proclamatie met Bobby Schuller

Houd uw handen zo, in een ontvangend gebaar, en zeg met mij: Ik ben niet wat ik doe of wat ik heb.

Ik ben niet wat mensen over mij zeggen. Ik ben Gods geliefde kind. Dat is wie ik ben. Dat kan niemand mij afnemen. Ik hoef me geen zorgen te maken of te haasten. Ik mag vertrouwen op mijn vriend Jezus en zijn liefde delen met de wereld.

Preek - “ Nu al een hemels leven”

door Bobby Schuller

Dank u. Gaat u zitten. Vandaag wil ik het hebben over de hemel die je thuis is. Voor de volgeling van Jezus is die hemel veel eerder ontwaken dan in slaap vallen. Ik denk... Amen, dank je, Jim... dat de hemel iets is waar je intens van kan genieten. Dat het leven niet kort is, maar heel, heel lang. Dat je niet elke dag zorgen hoeft te hebben over dood en ziekte. Dat je sommige van die dingen zult meemaken wij allen zullen de dood meemaken maar dat je erop kunt vertrouwen dat je niet alleen zult zijn. De Heer zal met je zijn en je naar huis leiden. Ik wil het vandaag erover hebben hoe dat onze hele maatschappij doortrekt, hoe dat ons leven doortrekt en wat de hemel werkelijk betekent in de Bijbel. Het is niet gewoon een plek, maar iets wat altijd gebeurt en wat wij kunnen ervaren. Zodat wij waarachtig kunnen geloven

dat alles wat gebeurt, een reden heeft. Alles wat in ons leven gebeurt, kan deel uitmaken van een groter geheel. Jaren geleden ving ik een opmerkelijke uitspraak op van mijn oude kapster. Zij zei: alles gebeurt met een reden. Dat vond ik diepzinnig. Zij was geen christen, en toentertijd, en dat ben ik nog steeds was ik altijd maar bezig om mensen tot geloof te brengen. Dus ik gebruikte die zin, die volgens mij waar is - alles gebeurt met een reden om haar te bekeren. Ik zou haar tot geloof brengen. Dus als 19- à 20-jarige wiens haar geknipt werd besloot ik mijn niet al te christelijke kapster te bekeren. Dus ik vroeg om welke reden alles dan gebeurt. Wiens reden is dat dan? En als je vandaag zou sterven, weet je dan

waar je heen gaat? Dat soort dingen. Ik vond dat ik goed bezig was met praten over het evangelie en mijn geloof. Ik had er een goed gevoel over. Maar toen ik in de spiegel keek en ik weet niet of dat ermee te maken had vroeg ik mij af of zij mijn woorden gewaardeerd had. Dit is een foto van die avond. Hannah ziet er prachtig uit. Dat is een echt...Dat is een hele echte foto maar als ik naar die foto kijk, vraag ik mij af of ze wel zoveel van het evangelie had ontvangen als ik dacht. Mijn schoonmoeder, zoals schoonmoeders plegen te doen en daarom heb ik die foto nog, besloot dit moment te bewaren door er een kerstversiering van te maken. Niets geeft zo'n kerstgevoel als een slechte knipbeurt met een smoking aan. Dit hangt elk jaar in onze boom om mij daaraan te herinneren. Daar wil ik het vandaag over hebben en over het idee van Gods aanwezigheid. Als de hemel iets is, is het de volle aanwezigheid van God. Het is de volle ervaring van God, die liefde is.

Totale liefde, totale vreugde, totale vrede, totaal bewustzijn, totaal ontwaakt zijn. Psalm 91, die Hannah vandaag heeft gelezen, is een van de beroemdste psalmen over Gods aanwezigheid en over Gods bescherming en over hoe wij ons geen zorgen hoeven te maken. Volgens de midrasj is Psalm 91 een psalm van Mozes. Die schreef hij in een interessante tijd. Hij schreef hem bij een bijzondere ontmoeting in de 'tent van de ontmoeting'. Het boek Exodus is, zoals bekend, het verhaal van Gods volk, de Joden, de Hebreeën, die bevrijd zijn uit de slavernij van farao en door Mozes naar het beloofde land worden geleid. Een belangrijk onderdeel van het verhaal is de berg die ze bereiken. Die berg is de Sinaï. En boven die berg zien ze een wolk die vol is van de glorie van God. En Mozes zegt, ik ga naar boven en ik ga met Hem praten. Mozes beklimt de berg en Gods volk en Mozes sluiten een verbond. Hij ontvangt de Tien Geboden plus een aantal rechten en plichten om te tonen dat het verbond nu volledig van kracht is maar de kern ervan is Gods belofte

aan zijn volk 'dat Ik met u zal zijn'. Dat is de belofte van Gods volle aanwezigheid en glorie. Dus Mozes heeft dat gesprek en loopt die berg op en af en dat stijfkoppige Hebreeuwse volk, dat aldoor terug wil naar Egypte of andere goden wil of dit of dat wil heeft nu een verbond. En steeds is er dat verlangen naar terugkeer naar het paradijs. En terwijl Mozes op de berg met God praat is dat stijfkoppige volk het wachten beu. Ze maken een gouden kalf en dat gaan ze aanbidden. Het wordt een extatisch ritueel, een gruwelijke, super-heidense cultus. Ze zien de glorie van God op de berg en geven zich toch hieraan over. Ze verbreken nu al het verbond dat ze net met God hebben gesloten. Dus al die grote plannen ziet God vanaf de berg en Hij zegt tegen Mozes: Dit is waar ze daarbeneden mee bezig zijn. En Hij zegt tegen hem: ik ga ze allemaal vernietigen en opnieuw met jou beginnen. Maar Mozes smeekt God met twee argumenten. Hij zegt: God, als U ze allemaal vernietigt hoe zit het dan met het verbond met hun vader Abraham? Dan verbreekt U uw verbond. En als U hen vernietigt, wat denken de volkeren dan?

Die zullen zeggen: Dit is wat God doet met zijn volk, waarmee Hij een verbond heeft. God bindt in. Mozes daalt af en straft degenen die die waanzin hebben bedacht. God hernieuwt het verbond met zijn volk en belooft hen te zullen blijven bijstaan. Dan schenkt Hij hen alle tekeningen voor de tabernakel waar ze Gods aanwezigheid zullen ervaren. En dat zal de tempel worden en later wordt u de tempel.

Maar dat is een andere preek. Maar daarvoor volgt aan het einde Psalm 33. Mozes daalt af van de berg.

Hij is diep teleurgesteld in dit volk. Hij heeft een afschuwelijke, traumatische gebeurtenis meegemaakt.

God heeft tegen Mozes gezegd: Ik ga niet meer met je mee naar het Beloofde Land. En de reden daarvoor is Gods genade. Hij zegt tegen Mozes: Als ik met dit volk mee ga laten ze mij weer in de kou staan en dan dood ik ze allemaal. Dat zegt hij niet exact zo, maar daar komt het wel meer. Hij zegt: Als ik met die stijfkoppen mee ga, gaan ze weer de fout in en vaag ik ze weg. In plaats daarvan stuur ik een engel met je mee. Als Mozes dat hoort, raakt hij in een diepe depressie. Zijn hart breekt. Hij vertelt het volk dat God niet langer mee gaat. In plaats daarvan stuurt Hij uit genade een engel. En iedereen doet sieraden en juwelen af, trekt hun mooie kleren uit en iedereen barst in huilen uit. Want ze weten dat het hun eigen schuld is. Ze hebben het verbond met God verbroken. En vanwege Gods genade, niet zijn

oordeel, gaat Hij niet langer met ze mee. Dat is Mozes' situatie. Volgens de Bijbel had Mozes een ontmoetingstent. Dat was nog niet de tabernakel, maar zou het later wel worden. En 's nachts besluit Mozes, een eindje weg van het kamp in de tent die hij heeft neergezet waar iedereen die met God wil praten, heen kan gaan om Hem te ontmoeten. Maar wanneer Mozes naar die tent ging, gebeurde er iets bijzonders. Mensen wisten dat. Als hij de tent betrad, ontstond er een zuil van rook

voor de ingang.

Volgens de Bijbel spraken God en Mozes dan openhartig met elkaar zoals vrienden doen. Is dat niet bijzonder? Eén van de meest bijzondere kanten aan die passage is dat God kennelijk alleen de ingang

blokkeert als Mozes binnen is. Alsof Mozes niet weg kan eer God met hem klaar is. Ken je dat gevoel, bij een gebed of een krachtige aanbidding dat je het gevoel hebt dat je niet weg kunt? En Mozes zegt tegen God: God, U moet zelf met ons meegaan. Ik wil geen engel, ik wil geen boek, ik wil geen rechten, ik wil geen liederen. Ik wil U. Ik wil U. Ik heb U bij mij nodig. Wij hebben U met ons nodig. Verlaat ons niet. Laat ons niet alleen. En God is daardoor geraakt en Hij verandert van gedachten. En Hij zegt tegen Mozes: Mijn aanwezigheid, daar is dat woord weer, mijn aanwezigheid zal met u zijn en Ik zal u rust geven. Wat een prachtige belofte. Niet alleen zal God met hem zijn maar Hij zal ook zijn zorgen, spanning en angsten wegnemen. En ja, ze zullen moeten strijden. En ja, ze zullen ziekten en slangen en oorlogen en al die ellende meemaken. Het gaat een avontuur worden, maar God zal hem nooit ofte nimmer verlaten. En op dat moment schrijft Mozes Psalm 91. Wie in de schuilplaats van de Allerhoogste

is gezeten, luidt de belofte, zal overnachten in de schaduw van de Almachtige. Ik zeg tegen de Heere: Mijn toevlucht en mijn burcht, mijn God, op Wie ik vertrouw. En zo voort. Hannah heeft dat prachtig voorgelezen. Dank je, Hannah. Maar de kern ervan is dat Gods aanwezigheid mij zal behoeden. Gods voorzienigheid, Gods aanwezigheid, zal altijd met mij zijn. En dan is er die interessante voetnoot. Mozes is zo door dit alles geraakt, dat hij tegen God zegt: Ik wil uw gezicht zien. Dus hoewel ze volgens de Bijbel van aangezicht tot aangezicht spraken lijkt het erop dat die wolk Gods vorm of Gods beeld verhulde. Misschien kun je er iets in zien, maar niet God zelf. Hij zegt, Heer, ik wil uw glorie zien. Ik wil uw gezicht zien. En dan zegt God tot Mozes: Ik kan je mijn glorie laten zien, maar niet mijn gezicht. Want wie mijn gezicht ziet, zal omkomen. En dan zegt Hij: Ik heb hier een rots met een grote scheur erin. Ik wil dat je die rots binnengaat en dan sluit ik de opening af met mijn hand. Als Ik passeer, zul je mijn glorie zien. Daarna trek Ik mijn hand terug en kun je mijn rug en de achterkant van mijn hoofd zien.

Interessant, hè? God toont Mozes een deel van zichzelf, maar niet zijn gezicht. Meestal denk ik bij Mozes niet aan een type als David. Maar in dit verhaal zie je dat Mozes en David veel met elkaar gemeen hebben. Ja, Mozes is de wetgever, degene met de voorschriften en zo maar dit verhaal toont

volgens mij duidelijk aan dat datgene wat Mozes wil, Gods aanwezigheid is. Wat Mozes meer dan wat ook wil de ervaring van een paradijselijk leven met God op aarde terugbrengen. Hij verlangt ernaar, met God te zijn. Niet alleen voor hemzelf. Hij wil dat zijn volk God persoonlijk zal kennen. Mozes verlangt, net als David met zijn hart naar God. Hij denkt bij het ontwaken aan God en als hij in slaap valt, denkt hij ook aan God. Hij wil meer over God weten en wil Gods aanwezigheid meer dan wat ook. Dat is de kern van deze boodschap. Dat Gods aanwezigheid de beste plek is om te zijn. Dat moet het verlangen zijn van iedere volgeling van Jezus Christus. In zijn aanwezigheid te zijn. Hem te ervaren. Dat kunnen wij niet aldoor. Heel vaak twijfelen wij. Heel vaak bidden wij tot God en komt er geen antwoord. Maar het verlangen moet er zijn. En het is een goed verlangen. Want niets helpt ons meer met onze kalmte en onze angst en onze moraliteit en al die zaken, dan Gods aanwezigheid. Niets brengt meer vreugde dan dit. En dit is wat ik jullie wil meegeven. Dit is de hemel. Het juiste antwoord van de hemel is de aanwezigheid van God. Jullie hebben dat misschien ervaren tijdens momenten van aanbidding of gebed. Dat je nu al geraakt wordt door een hemelse ervaring die wij ook gaan ervaren als dit leven

eindigt. Datgene wat onze angst voor de dood wegneemt is niet, meer studeren en meer lezen of ons meer laten vertellen maar het ervaren van de hemel vóór wij sterven. Want de hemel is niet alleen

een plaats, het is een ervaring. Als je de hemel meermalen ervaart merk je dat de angst voor wat er gebeurt als je sterft of als je ziek wordt, of wat gebeurt er met mijn kinderen of mijn ouders begint af te nemen of zal verdwijnen als je vol bent van het leven en de aanwezigheid en de vreugde van God. Dan kun je tegen jezelf en anderen zeggen: Wees niet bang. Je hoeft je geen zorgen te maken. Dit is wat wij nodig hebben om alle angst en vrees te boven te komen. Vooral voor de dood. In de jaren '70 verscheen er

een prachtig boek van Earnest Becker. Het heeft een Pulitzerprijs gewonnen: *The Denial of Death*. Hij was een antropoloog, die de theorie naar voren bracht dat datgene wat veel ellende in maatschappijen voortbrengt niet, zoals Freud zei, onderdrukte seksualiteit en al die rarigheid was maar datgene wat Hume en voor hem Kierkegaard hadden gezegd: De angst voor het volledige ophouden te bestaan na de dood. Het was interessant omdat hij beweert dat in de maatschappij mensen heldhaftige verhalen

over zichzelf of over hun groep creëren. Dat noemt hij onsterfelijkheidsprojecten. Als ik deel kan uitmaken van iets heroïsch of iets betekenisvols zal mijn dood betekenis hebben en zal ik min of meer voortleven als ik zelf ben heengegaan. Voor de Romeinen was dat heel belangrijk. Caesar zei dingen als: Je leeft voor eeuwig zolang mensen zich je naam herinneren. Becker meende dat dit ten grondslag lag aan enorme conflicten wanneer twee onsterfelijkheidsprojecten met elkaar botsen en mensen bereid zijn, daarvoor te doden. Hij beweerde dat onze angst voor de dood en onze onsterfelijkheidprojecten leidden tot oorlogen, fanatisme, genocide, racisme, enzovoort. Dat dit de kern vormde van al die dingen.

Hij zegt dat die angst iets is wat wij onbewust in ons dragen. Hij zegt dat Freud het verkeerd zag. En wie zag het correct? Wellicht ken je zijn naam niet, maar het was Søren Kierkegaard. Kierkegaard had gelijk. Kierkegaard is een van mijn favoriete denkers en schrijvers. Hij is de filosofische versie van Rembrandt, over wie wij het vorige week hadden. Veel duisternis, veel licht. Dat geldt ook voor Kierkegaard. Hij was een Deense filosoof en theoloog en een zeer wijs christenmens. Kierkegaard stelde hetzelfde. Hij zei: ik opende mijn ogen en zag de maatschappij zoals die was en ik lachte. Dat bedoelde hij cynisch. Hij was rijk. Op zijn 20ste had hij 7 broers en zussen van wie er zes overleden waren. Hij was omringd door dood en beproeving. En hij had een zwakke gezondheid. Hij keek om zich heen en zei dat de Deense staatskerk een lachertje was. Al je rechten zijn lachertjes, al je prelaten zijn lachertjes. Alles is nep. Het wordt steeds duisterder. Hij lacht de maatschappij en alle holle pretenties uit. En alle instituten en alles. Hij gebruikt duistere, nihilistische, postmodern klinkende taal voor de wereld. Jullie proberen allemaal je leven waardevol te maken vanwege je angst voor de dood want diep van binnen weet je dan niets enige zin heeft, nietwaar? Het klinkt als Nietzsche of Sartre of Derrida.

Ze hielden allemaal van Kierkegaard, tot hij met de oplossing kwam. En wat is die oplossing? Jezus Christus. Hij vertelt iedereen dat niets ertoe doet. Het enige dat ertoe doet is Jezus Christus. Ga tot God. Ken God. Leef met God. Die instituten werken niet, de boeken werken niet, deze bijeenkomsten niet. Niet werkt. Er is maar één ding dat werkt en dat is Hijzelf. Jezus Christus met je. Hij alleen kan je onrust en je angst wegnemen. Hij alleen geeft je het leven. Sartre en Derrida hielden van zijn visie,

maar niet van zijn oplossing. Ze houden niet van de boodschap. Maar Kierkegaard bedacht de zinsnede

'een grote geloofsstap zetten'. Net als wanneer je in het water springt. Je kunt niet over water lezen als je wilt zwemmen. Je moet springen. En wat als ik verdrink, zeg je? Ik zal het je zeggen. Dan springt Christus met je mee. Misschien ben je hier en ben je bang. Ik zeg je dat Kierkegaard gelijk had. Earnest Becker zei dat Kierkegaard gelijk had maar dat hij zelf niet in God kon geloven. Dat is

heel triest. Later in zijn leven voerde Becker een correspondentie met een jeugdpastor en vlak voor zijn dood door darmkanker keerde hij terug naar het geloof, naar zijn orthodox-Joodse wortels. Dat zegt wel iets. Ik wil maar zeggen, volgens mij heeft Kierkegaard gelijk. Kierkegaard is niet de eerste of laatste die het zal zeggen. David heeft het gezegd, Mozes heeft het gezegd. Namelijk dat we de aanwezigheid van de Heer nodig hebben. Ik wil jullie meegeven dat God jullie wil ontmoeten in jullie 'eigen tent'.

Gebed

Vader, wij bidden tot U. Velen van ons zeggen: Heer, wij hebben nooit die diepe ontmoeting met U gehad. Heer, ik dank U dat wij dat kunnen, en ik bid, Vader dat, als er iemand hier aanwezig is, of via televisie of online kijkt die naar die ontmoeting met U verlangt op je eigen plek, gewoon in je eigen hart, vraag dat dan van de Heer. In Jezus' Naam bidden wij. Amen.

Zegen

De Here zegene u en behoede u. De Here doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig. De Here verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede. In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen.